

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

13 septembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte Timofti Vladimir,

Judecători – Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena, Boico Victor,

a judecat în ședință publică cererea de revizuire declarată de Sobieski – Camerzan Gheorghe, împotriva încheierii Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 11 martie 2013,

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

instanța de revizuire: 27.07.2018 – 13.09.3018.

Procedura de citare legal îndeplinită.

S-au prezentat:

procurorul Ghervas Iurie, care a solicitat respingerea cererii de revizuire ca neîntemeiată, din motiv că hotărârea CEDO se referă la alt caz decât cel soluționat prin încheierea din 11 martie 2013 de către Judecătoria Centru mun. Chișinău, judecător Țurcan Ion;

avocatul Căpățînă Ion, care a solicitat admiterea cererii de revizuire, susținând motivele de fapt și de drept invocate în ea;

Nu s-au prezentat:

revizuentul - Sobieski-Camerzan Gheorghe care a depus cerere de examinarea revizuirii în lipsa sa, în legătură cu imposibilitatea prezentării.

Asupra cererii de revizuire, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin încheierea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, din 11 martie 2013, s-a respins ca fiind inadmisibilă plângerea lui Sobieski-Camerzan Gheorghe asupra ordonanței procurorului în Procuratura sectorului Centru, Ataman Natalia din 19.12.2012 privind refuzul de a începe urmărirea penală și ordonanța Procurorului sectorului Centru din 01.02.2013 prin care plângerea lui Sobieski-Camerzan Gheorghe a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

2. Pentru a pronunța încheierea, instanța de fond a constatat că la data de 11.02.2013, Sobieski-Camerzan Gheorghe s-a adresat cu o plângere în instanța de judecată privind anularea ordonanței de refuz în începerea urmăririi penale din data de 19.12.2012 emisă de procurorul în procuratura sectorului Centru mun. Chișinău, Ataman Natalia.

În motivarea plângerii, petiționarul a indicat că, s-a adresat cu o plângere la Procuratura sectorului Centru mun. Chișinău, prin care a solicitat pornirea urmăririi penale pe faptul falsificării contractului de locațiune nr. 3/05/022 încheiat între Consiliul mun. Chișinău și Sindicatul Colaboratorilor Organelor de Forță din republica Moldova.

La 19.12.2012 procurorul în Procuratura sectorului Centru, mun. Chișinău, Ataman Natalia a emis ordonanța de refuz în începerea urmăririi penale deoarece nu există faptul infracțiunii, cu care petiționarul a făcut cunoștință la oficiul poștal la data de 17.01.2013. Astfel nefiind de acord cu ordonanța, petiționarul la data de 21.01.2013 s-a adresat cu o plângere împotriva ordonanței din 19.12.2012, plângerea fiind respinsă ca neîntemeiată.

Prin urmare, a solicitat petiționarul anularea ordonanței din 19.12.2012 emisă de procurorul în Procuratura sectorului Centru - Ataman Natalia, precum și anularea ordonanței din 01.02.2013.

3. Petiționarul Sobieski-Camerzan Gheorghe, făcând trimitere la prevederile art. 464¹ Cod de procedură penală, a depus la 03 iulie 2018 în cadrul Curții Supreme de Justiție, o cerere de revizuire împotriva încheierii Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 11.03.2013, solicitând rejudecarea cauzei cu casarea încheierii din 11 martie 2013 în dosarul nr. 10-26/2013 cu examinarea lui în fond deoarece Curtea Europeană a Drepturilor Omului, la 13 februarie 2018 a emis Hotărârea pe cauza Sobieski-Camerzan Gheorghe c. Moldovei, prin care a fost constatată încălcarea art. 8, art. 13 și art. 1 al Protocolului 1 adițional la Convenția pentru drepturile omului și a libertăților fundamentale din 04.11.1950, invocând că:

- suferă până în prezent consecințe grave care nu pot fi remediate prin satisfacție echitabilă și care pot fi înlăturate prin reexaminarea și anularea încheierii Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, din 11 martie 2013;

- copia contractului nr. 3/05/022 din anul 2005, a fost prezentată de către reprezentantul Primăriei mun. Chișinău, Prunici A., ca probă la examinarea cererii de către Judecătoria Economică de Circumscripție și care a stat la baza emiterii hotărârii din 13.12.2007 în baza căreia ei se declară proprietarii acestui bun imobil;

- anume această hotărâre, care a fost emisă în baza contractului fals a stat la baza pronunțării și a altor hotărâri judecătorești prin care au fost respinse toate solicitările sale privind evacuarea;

- anume în baza acestui contract de locațiune fals și ilegal i se interzice să se folosească de bunul imobil nestingherit și să se ocupe cu reparația capitală;

- poliția și membrii SCOF sunt foarte agresivi cu el și mereu îl amenință cu lichidarea sa și distrugerea bunurilor sale.

4. Judecând cererea de revizuire, în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal conchide că aceasta urmează a fi respinsă ca neîntemeiată din următoarele considerente.

Potrivit art. 464¹ alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile irevocabile pronunțate în cauzele în care Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat o încălcare a drepturilor sau a libertăților fundamentale ale omului pot fi supuse revizuirii dacă, cel puțin una dintre consecințele grave ale încălcării Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și a protocoalelor adiționale la aceasta, continuă să se producă și nu poate fi remediată decât prin revizuirea hotărârii pronunțate.

În sensul vizat se atestă că, prin hotărârea din 13 februarie 2018, CtEDO a statuat că în perioada desfășurării evenimentelor, petiționarul exercita profesia de avocat, la o dată nespecificată din anul 2000, reclamantul și-a amenajat cabinetul său în încăperea din centrul Chișinăului. Din dosar rezultă că dreptul de proprietate asupra acestor bunuri imobile a fost revendicat de către reclamant, de Ministerul Afacerilor Interne și de Consiliul municipal Chișinău. La 1 iulie 2004, colaboratorii de poliție au sigilat încăperile în cauză. Ei au întocmit un proces-verbal cu o listă de obiecte găsite acolo, inclusiv mobilier de birou și numeroase cărți juridice.

La 12 iulie 2004, reclamantul a depus o plângere la autoritățile statului pentru a denunța acțiunile, în opinia sa ilegale, ale colaboratorilor de poliție. Printr-o ordonanță din 15 aprilie 2005, Procuratura mun. Chișinău a dispus neînceperea urmăririi penale. Ea a considerat că nu fuseseră întrunite elementele componente de infracțiune. În urma cererii de recurs a reclamantului, Judecătoria Râșcani, mun. Chișinău, a menținut ordonanța de neîncepere a urmăririi penale menționată mai sus printr-o încheiere irevocabilă din 29 august 2005. La o dată nespecificată, reclamantul a depus un recurs în anulare împotriva acestei încheieri. Printr-o decizie irevocabilă din 13 decembrie 2005, Curtea Supremă de Justiție a admis recursul, motivând în special, că instanțele inferioare nu elucidaseră temeiul juridic exact al intervenției litigioase a poliției în acest caz. Printr-o încheiere definitivă din 16 martie 2006, Judecătoria Râșcani, mun. Chișinău, a menținut din nou ordonanța procuraturii de neîncepere a urmăririi

penale. Instanța a omis să ofere un răspuns la întrebarea ridicată de Curtea Supremă de Justiție.

La 16 ianuarie 2005, reclamantul a depus o cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Afacerilor Interne, revendicând dreptul său de proprietate asupra bunurilor litigioase. Invocând prevederile Articolului 8 din Convenție, el a solicitat, de asemenea, repararea prejudiciului material și moral pe care le-ar fi suferit ca urmare a acțiunilor colaboratorilor de poliție. La 25 martie 2005, Judecătoria Râșcani mun. Chișinău, a respins acțiunea pe motiv că reclamantul nu prezentase niciun act care să ateste dreptul său de proprietate sau de posesie asupra încăperilor. Această hotărâre a fost menținută de Curtea de Apel Chișinău la 2 iunie 2005 și de Curtea Supremă de Justiție la 10 august 2005. Ulterior, au urmat o serie de proceduri civile și administrative împotriva reclamantului, din partea Ministerului Afacerilor Interne și a Consiliului Municipal Chișinău întru determinarea proprietarului bunurilor în litigiu. În final, instanțele de judecată au decis că dreptul de proprietate aparține autorităților publice locale din municipiul Chișinău. Totodată, ele au stabilit că evacuarea reclamantului din încăperile în litigiu a fost efectuată cu încălcarea flagrantă a prevederilor legale, potrivit cărora apărarea drepturilor civile încălcate urma să fie realizată pe cale judiciară.

Invocând **Articolul 8 din Convenție reclamantul** s-a plâns de sigilarea cabinetului său de avocat. Această dispoziție prevede următoarele: „ *Orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale private și de familie, a domiciliului său și a corespondenței sale. 2. Nu este admis amestecul unei autorități publice în exercitarea acestui drept decât în măsura în care acesta este prevăzut de lege și constituie, într-o societate democratică, o măsură necesară pentru securitatea națională, siguranța publică, bunăstarea economică a țării, apărarea ordinii și prevenirea faptelor penale, protecția sănătății, a moralei, a drepturilor și a libertăților altora.*”

Guvernul a invocat neepuizarea căilor de recurs interne. A susținut că reclamantul ar fi trebuit să inițieze o acțiune civilă împotriva statului în baza prevederilor Legii nr. 1545. Reclamantul a obiectat, pretinzând că această lege nu era aplicabilă speței.

Curtea a observat că articolul 4 din Legea nr. 1545 stabilește o listă exhaustivă a cazurilor care oferă dreptul la repararea prejudiciului de către stat. Cu toate acestea, ea a constatat că circumstanțele prezentei spețe nu corespund niciuneia din situațiile menționate mai sus și că acest argument de fapt nu fuseseră invocat de Guvern. Mai mult decât atât, a notat că articolul 1 din Legea nr. 1545, în redacția sa de după 2 februarie 2007, prevede că această lege reglementează condițiile de reparare a prejudiciului cauzat în cadrul procedurilor penale și contravenționale. În acest caz, fiind de competența Curții să constate dacă

sigilarea cabinetului reclamantului a fost realizată în afara oricăror proceduri penale sau contravenționale. În cele din urmă, a subliniat că Guvernul la fel nu a oferit exemple din jurisprudența națională în susținerea poziției sale, ale căror circumstanțe ar fi similare cu cele din speță. În consecință, Curtea a respins obiecția Guvernului.

Ținând cont de circumstanțele prezentei cauze, Curtea nu a constatat nici un motiv să se îndepărteze de la poziția concordantă a părților, potrivit căreia ingerința în drepturile reclamantului în temeiul Articolului 8 din Convenție nu a fost prevăzută de lege. În consecință, având loc o violare a Articolului 8 din Convenție ca urmare a sigilării în mod ilegal a birourilor reclamantului.

Totodată, reclamantul a pretins că nu a dispus de un recurs efectiv în sensul **Articolului 13 din Convenție** pentru a-și exercita drepturile sale garantate de Articolul 8 din Convenție. Articolul 13 din Convenție prevede următoarele: *„Orice persoană, ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de prezenta Convenție au fost încălcate, are dreptul de a se adresa efectiv unei instanțe naționale, chiar și atunci când încălcarea s-ar datora unor persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale.”*

Reclamantul a pretins că nu a avut la dispoziția sa nici un mijloc pentru a-și exercita drepturile în ceea ce privește acțiunile colaboratorilor de poliție.

Guvernul a contestat acest argument.

Curtea a reiterat că Articolul 13 din Convenție impune o cale de atac internă care să permită instanței naționale competente să se pronunțe cu privire la conținutul unei *„plângeri credibile”* formulate în temeiul Convenției și să acorde reparații corespunzătoare (*a se vedea, printre multe altele, Georgia v. Rusia (I) [MC], nr 13255/07, § 210, CEDO 2014 (extrase) și Centrul de resurse juridice în numele lui Valentin Câmpeanu v. România [MC], nr. 47848/08, § 148, CEDO 2014*).

Având în vedere constatarea încălcării Articolului 8 din Convenție, Curtea nu a putut decât să conchidă caracterul *„credibil”* al capătului de plângere în temeiul Articolului 13 precitat. La fel, ea a considerat că reclamantul a avut dreptul la o cale de recurs internă efectivă în sensul acestei dispoziții pentru a-și susține plângerea în temeiul Articolului 8 din Convenție.

Cu toate acestea, Curtea a considerat că plângerea penală a reclamantului a fost respinsă și că acțiunea civilă a reclamantului împotriva statului privind repararea prejudiciilor a fost respinsă ca neîntemeiată. De asemenea, a constatat că reclamantul nu a putut beneficia de recursul intern sugerat de Guvern. Prin urmare, Curtea a concluzionat că nu a existat o cale de recurs efectivă pe care reclamantul ar fi putut să o exercite pentru a-și susține plângerea sus-menționată.

Prin urmare, Curtea a constatat că a avut loc o violare a Articolului 13 din Convenție, coroborat cu Articolul 8.

Invocând Articolul 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție, reclamantul s-a plâns de sigilarea bunurilor sale imobile. Această dispoziție are următorul conținut: „*Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional. Dispozițiile precedente nu aduc atingere dreptului statelor de a adopta legile pe care le consideră necesare reglementării folosirii bunurilor conform interesului general sau pentru a asigura plata impozitelor ori a altor contribuții, sau a amenzilor.*”

Reclamantul s-a plâns de sigilarea bunurilor sale imobile, potrivit lui în mod arbitrar, precum și de imposibilitatea recuperării acestora.

Guvernul a contestat această teză.

Curtea a notat că este incontestabil faptul că bunurile mobile care aparțineau reclamantului se aflau în încăperile sigilate. Din acest considerent, a considerat că a fost adusă atingere bunurilor reclamantului și că această ingerință se analizează în reglementarea folosirii bunurilor în sensul celui de al doilea paragraf al Articolului 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție (*a se vedea de exemplu, Bosphorus Hava Yollari Turizm ve Ticaret Anonim Şirketi v. Irlanda [MC], nr 45036/98, §§ 140 și 142, CEDO 2005 VI*). Reiterând că această dispoziție impune, în primul rând, ca orice ingerință din partea autorităților publice în exercitarea dreptului la respectarea bunurilor să fie legală (*Centro Europa 7 Srl și Di Stefano v. Italia [MC], nr. 38433/09, § 187, CEDO 2012*).

Având în vedere materialele cauzei, precum și constatarea de mai sus în temeiul Articolului 8 din Convenție, Curtea a considerat că ingerința în drepturile reclamantului garantate de Articolul 1 din Protocolul nr. 1 nu a avut niciun temei juridic. În consecință, s-a stabilit încălcarea acestei prevederi.

Invocând Articolul 8 din Convenție, reclamantul a pretins că colaboratorii de poliție au încercat să pătrundă în domiciliul său, însă fără a reuși.

În temeiul Articolului 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție, el s-a plâns, de asemenea, de o pierdere semnificativă a clientelei ca urmare a sigilării cabinetului său, din care considerente au fost încălcate prevederile art. 2, 3, 5, 7, 14 și 17 din Convenție.

Având în vedere constatarea încălcării la care a parvenit potrivit Articolului 8 din Convenție aparte sau coroborat cu Articolul 13, precum și a Articolului 1 din Protocolul nr. 1 și, având în vedere toate circumstanțele cauzei și argumentele părților, Curtea a considerat că nu este necesar să se pronunțe separat asupra plângerilor menționate la paragraful precedent (*pentru o abordare similară, a se*

vedea, Kamil Uzun v. Turcia, nr. 37410/97, § 64, 10 mai 2007, și Centrul de Resurse Juridice în numele lui Valentin Câmpeanu, precitat, § 156).

Pentru încălcările admise, Curtea a dispus că statul pârât trebuie să plătească reclamantului, în termen de trei luni, următoarele sume care urmează să fie convertite în moneda statului pârât, la rata aplicabilă la data executării: 7000 EUR (șapte mii euro), plus orice taxă care poate fi percepută, cu titlu de prejudiciu material și moral; și 2000 EUR (două mii euro), plus orice taxă care poate fi percepută față de reclamant, cu titlu de costuri și cheltuieli. Respingând, restul pretențiilor cu titlu de satisfacție echitabilă.

Colegiul penal lărgit atestă că, reexaminarea cauzei este necesară numai în cazurile în care Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat o violare a Convenției, iar partea lezată continuă să sufere consecințele negative foarte grave, când decizia națională contestată este, în esență, contrară Convenției, sau violarea este cauzată de erori sau deficiențe procedurale de o asemenea gravitate încât apare un dubiu serios în privința rezultatului procedurilor naționale contestate.

Cererea de revizuire poate fi formulată de persoana al cărei drept a fost încălcat (art. 464¹ alin. (2) lit. a) Cod de procedură penală), care a avut calitatea de parte atît în cauza împotriva Republicii Moldova soluționată prin hotărîrea Curții, cît și în cauza soluționată prin hotărîrea instanței naționale.

Avînd în vedere cele menționate, Colegiul penal lărgit constată că prezenta cerere de revizuire este formulată de o persoană cu privire la care Curtea s-a pronunțat, existînd o hotărîre prin care aceasta a constatat încălcările unor drepturi ale persoanei care solicită revizuirea, pe o altă cauză, decât cea în privința căreia se solicită revizuirea.

Astfel după cum urmează din cererea de revizuire, petiționarul Sobieski-Camerzan Gheorghe, solicită casarea încheierii Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 11 martie 2013 prin care a fost respinsă ca fiind inadmisibilă plîngerea sa, asupra ordonanței procurorului în procuratura sectorului Centru din 19 decembrie 2012, Ataman Natalia, privind refuzul începerii urmăririi penale și ordonanța procurorului sectorului Centru, Geru Nicolae din 01 februarie 2013, prin care a fost respinsă plîngerea sa privind pornirea urmăririi penale pe faptul falsificării contractului de locațiune nr. 3/05/022.

În acest sens, Colegiul penal lărgit atestă că prin hotărîrea CtEDO din 13 februarie 2018 în cauza Sobieski-Camerzan Gheorghe vs Republica Moldova, Curtea a constatat că au avut loc o încălcări a art. 8 art. 13 și art. 1 Protocolul 1 din Convenție, în ceea ce privește sigilarea biroului reclamantului și în ceea ce privește sechestrul asupra bunurilor mobile ale reclamantului.

Colegiul penal lărgit consideră necesar de a specifica faptul că, prin încheierea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 11 martie 2013 s-a soluționat

chestiunea cu privire la anularea ordonanței de refuz în începerea urmăririi penale din data de 19 decembrie 2012, pe faptul falsificării contractului de locațiune nr. 3/05/022 încheiat între Consiliul municipal Chișinău și Sindicatul Colaboratorilor Organelor de Forță din Republica Moldova, precum și ordonanța din 01 februarie 2013 prin care a fost respinsă plângerea lui Sobieski-Camerzan Gheorghe înaintată Procurorului ierarhic superior împotriva ordonanței din 19 decembrie 2012, (f. d 26).

Din conținutul încheierii Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 11 martie 2013, urmează că judecătorul de instrucție a constatat că, „ *din materialele cauzei și în urma controlului efectuat s-a stabilit că Consiliul municipal Chișinău a înaintat în Judecătoria Economică de Circumscripție, mun. Chișinău o cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Afacerilor Interne, privind evacuarea forțată a pârâtului din încăperile nr. 1-3 de la subsol și nr. 25, 25a, 25b, 25c, 26 și 27 de la etajul 1, din str. V. Alecsandri 44a, mun. Chișinău, care au fost ocupate samavolnic și care se află în proprietatea Consiliului municipal Chișinău, fiind transmise în chirie Sindicatului Colaboratorilor Organelor de Forță, prin decizia Consiliului nr. 16/42-154 din 22.12.2004, iar contractul în acest sens fiind semnat la 19.02.2009, astfel petiționarul Sobieski-Camerzan Gheorghe neavând tangențe cu încăperile menționate,* (f. d 27).

Astfel, Colegiul penal lărgit reține că, fiecare înaltă parte contractantă la Convenție are obligația, în temeiul art. 1 din Convenție de a recunoaște drepturile Convenției oricărei persoane aflate sub jurisdicția sa și, în temeiul art. 46 § 1 din Convenție, s-a angajat să se conformeze hotărârilor definitive ale instanței europene în litigiile la care ea este parte. Adică, interpretările Curții cuprinse în hotărârile sale, adoptate în privința Republicii Moldova, sunt obligatorii pentru instanțele judecătorești naționale.

Având în vedere faptul că Curtea în hotărârea s-a din 13 februarie 2018 a descris și s-a referit la anumite circumstanțe care nu se află în legătură directă cu obiectul examinat și soluționat prin încheierea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 11 martie 2013, Colegiul penal lărgit, ajunge la concluzia de a respinge cererea de revizuire înaintată de petiționarul Sobieski-Camerzan Gheorghe ca neîntemeiată.

Colegiul penal lărgit, conchide faptul că, circumstanțele și evenimentele descrise de către CEDO în hotărârea sa din 13 februarie 2018, se referă la alte fapte decât cele invocate în cererea de revizuire, or petiționarul Sobieski-Camerzan Gheorghe în cererea dată face referire exclusivă la un contract care a format obiect de litigiu în mai multe procese civile, iar toate obiecțiile sale se referă în mod exclusiv și direct la acesta.

Totodată Colegiul penal lărgit consideră necesar de a specifica faptul că, conform practicii CEDO, la examinarea cererilor de revizuire și de recurs în anulare, motivele expuse pentru redeschiderea procedurii trebuie cercetate foarte atent pentru a exclude eventualitatea unui „*apel deghezat*”, simpla existență a două opinii privind la aceeași chestiune, precum și invocarea unor argumente sau probe noi, nu servesc drept temei plauzibil pentru afectarea principiului „*res judicata*”.

În conformitate cu prevederile art.464¹ alin. (10) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit

D E C I D E:

Respinge cererea de revizuire declarată de Sobieski – Camerzan Gheorghe, împotriva încheierii Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 11 martie 2013, ca fiind neîntemeiată.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **19 septembrie 2018.**

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Boico Victor